

21.8.2020

Kokkolan, Joensuun, Kajaanin, Jyväskylän ja Kemin lentoliikenneyhteydet -työryhmä

Asettaminen

Liikenne- ja viestintäministeriö on tänään asettanut työryhmän arvioimaan Kokkolan, Joensuun, Kajaanin, Jyväskylän ja Kemin lentoliikenneyhteyksiä.

Toimikausi

21.8.2020–30.9.2020

Tausta

Markkinaehtoiset (Finnair Oyj:n operoimat) lennot Kokkolaan, Joensuuhun, Kajaaniin, Jyväskylään ja Kemiin loppuivat koronan yhteydessä tehtyjen lentojen vähennysten myötä. Yhteydet ovat olleet myös jo ennen koronatilannetta heikosti kannattavia.

Markkinaehtoiset lennot ovat ensisijainen tapa turvata alueiden saavutettavuus. Hyvät liikenneyhteydet tukevat alueiden saavutettavuutta, elinvoimaisuutta ja yritystoimintaa. Maakuntien keskeinen rooli ja rahoitus on olennaisessa asemassa lentoyhteyksien turvaamisessa, jos markkinaehtoista liikennettä ei ole. Esimerkiksi Helsinki-Pori lentoyhteys on maakunnan kilpailuttama ja hankkima. Alueiden sitoutuminen lentoliikenteen käyttämiseen on myös yhteyksien säilymisen kannalta keskeistä. Pitkällä aikavälillä lentoyhteyksien säilyminen edellyttää liiketaloudellisesti riittävää kysyntää. Liikenneyhteyksiä voisi olla mahdollista edistää myös nykyistä kevyemmillä ratkaisuilla, kuten etälennonjohtoa hyödyntämällä, joiden avulla voitaisiin alentaa lentokenttä- ja siten myös lentämisen kustannuksia.

Lentoyhteyksien hankkiminen kilpailuttamalla eroaa lentoyhtiöiden markkinaehtoisesti harjoittamasta liikenteestä mm. siinä, että kilpailuttamiselle on reunaehdot sitä koskevassa EU-asetuksessa (lentoliikenneasetus). Lentoliikenneasetuksen mukaan operaattori voidaan hakea kilpailuttamalla, jos markkinaehtoista liikennettä ei synny syrjäiselle lentoasemalle tai vähäliikenteiselle reitille. Edellytyksenä on, että lennot eivät aiheuta markkinahäiriötä esim. lähialueen muille kentille (jotka sijaitsevat alle 100 km ja/tai julkisilla liikenneyhteyksillä alle tunnin matkan päässä) meneville vastaaville markkinaehtoisille lennoille tai muille kulkumuodoille, erityisesti alle 3 tuntia kestäville junamatkoille.

Asetuksessa edellytetään etukäteisarviota edellä mainittujen kriteerien toteutumisesta. Suomessa tällaisen arvion valmistelusta vastaa Liikenne- ja viestintävirasto. Euroopan komissio arvioi perusteet, joiden pohjalta suunniteltu kilpailuttaminen toteutetaan, tarkastaakseen, onko kilpailutus asetuksen mukainen.

Pidemmällä aikavälillä liikenneyhteyksiä koko Suomen alueella arvioidaan myös valtakunnallisen 12-vuotisen liikennejärjestelmäsuunnitelman yhteydessä. Saavutettavuutta tukee myös mm. nopeita raideyhteyksiä koskevat hankkeet.

Tavoitteet

Työryhmän tehtävänä on arvioida, miten lentoliikenneyhteydet Kokkolan, Joensuun, Kajaanin, Kemin ja Jyväskylän lentokentille voidaan turvata ja tulisiko yhteydet tarvittaessa kilpailuttaa. Työryhmä selvittää myös kyseisten alueiden sitoutumisen oman alueensa lentoliikenteen tukemiseen.

Työryhmä huomioi työssään myös kilpailuttamisen EU-sääntelyn reunaehdot.

Selvitysten pohjalta työryhmä arvioi ja tekee tarvittaessa ehdotuksen lentoyhteyksien kilpailuttamisesta.

Organisointi

Puheenjohtaja:
valtiosihteeri Pilvi Torsti

Varapuheenjohtaja:
ylivohtaja, osastopäällikkö Olli-Pekka Rantala, liikenne- ja viestintäministeriö

Jäsenet:
Pohjois-Karjalan maakuntaliiton yhteyspäällikkö Sami Laakkonen
Keski-Suomen kauppakamarin toimitusjohtaja Ari Hiltunen
Kajaanin kaupungin elinvoimajohtaja Risto Hämäläinen
Meri-Lapin seutupäällikkö Sari Moisanen
Kokkolan kaupungin kehitysjohtaja Jonne Sandberg

Pääsihteeri:
markkinayksikön johtaja Elina Thorström, liikenne- ja viestintäministeriö

Sihteerit:
liikenneneuvos Risto Saari, liikenne- ja viestintäministeriö
johtava erityisasiantuntija Päivi Jämsä, liikenne- ja viestintäministeriö

johtaja Pipsa Eklund, Liikenne- ja viestintävirasto
hallitusneuvos Pekka Kouhia, Liikenne- ja viestintävirasto
lakimies Meeri Niinisalo, Liikenne- ja viestintävirasto

Työryhmä kuulee työnsä aikana keskeisiä sidosryhmiä ml. keskeisiä lentoyhtiöitä kuten Finnair Oyj:tä, sekä Finavia Oyj:tä ja Traffic Management Finland Oy:tä. Työryhmä voi lisäksi kuulla muita asiantuntijoita.

Liikenne- ja viestintäministeri Timo Harakka

Kansliapäällikkö Harri Pursiainen